

Petice STOP Glyfosátu (ZEMĚ BEZ ROUNDUPU)

Adresováno ministru zemědělství Miroslavu Tomanovi, ministru životního prostředí Richardu Brabčovi a ministru zdravotnictví Adamu Vojtěchovi.

Petice za zákaz používání glyfosátu v zemědělství, městském prostředí a na všech venkovních prostranstvích a za zákaz jeho volného prodeje pod značkou Roundup a pod jakýmkoli jinými značkami.

Glyfosát, nadužívaný herbicid našeho intenzivního zemědělství a účinná složka produktu Roundup, je látka strukturou podobná bojové chemické látce. V některých státech je již zakázán. Prokazatelně způsobuje rakovinová a další onemocnění a nachází se v potravinách, mléce, vodě a v našich tělech. Je příčinou vymírání mnoha organismů žijících ve volné krajině, ale i ve městech. V zemědělství i zahrádkářství není nenahraditelný. Je jednodušší zbavit se glyfosátu, než řešit zhoubné následky a nevratné změny v DNA způsobené jeho dalším používáním.

Zbavme svými podpisy naši zemi glyfosátu!

Vážený pane ministře Tomane, vážený pane ministře Brabče, vážený pane ministře Vojtěchu,

Ministerstvo zemědělství vydalo dne 17. 9. 2018 tiskovou zprávu, ve které avizovalo omezení používání chemické látky glyfosát v zemědělské praxi v České republice. Tuto iniciativu jsme uvítali jako krok správným směrem, realizovaná opatření však nepovažujeme za dostačující. Již pouhý záměr omezit užívání glyfosátu ovšem signalizuje, že si Ministerstvo zemědělství je vědomo negativních účinků glyfosátu, konkrétně toho, že látka glyfosát není příznivá pro lidské zdraví (přesto že akutní toxicita je nízká), ohrožuje existenci a zdraví jiných organismů a systematicky přispívá k nevratné devastaci půdy a životního prostředí všeobecně.

S ohledem na vysoce negativní a závažné dopady, které jsou s používáním glyfosátu spojeny, zejména v souvislosti s ohrožením zdraví občanů, zvířat a životního prostředí, považujeme my, občané, kterým není lhostejný stav našeho zdraví a životního prostředí, za nejhodnější řešení **úplný zákaz používání glyfosátu**. K uvedenému tématu se dlouhodobě vyjadřují zástupci široké odborné veřejnosti, iniciativ, neziskových organizací a spolků, a je tudíž nutné, aby ministerstva na tuto výzvu reagovala zodpovědně.

Metaanalýza z roku 2018 uvádí, že rezidua glyfosátu byla nalezena jak v potravinách, tak v mateřském mléku, hygienických potřebách, v moči občanů EU, v medu, pivu a pitné vodě.¹ V roce 2015 klasifikovala Mezinárodní agentura pro výzkum rakoviny (IARC) glyfosát jako „pravděpodobný karcinogen pro člověka“. V roce 2018 odvolací soud státu Kalifornie potvrdil rozhodnutí státu Kalifornie a Centra pro bezpečnost potravin (CFS) o zařazení glyfosátu mezi karcinogeny. V rámci soudních procesů v USA, ve kterých zhruba dva tisíce farmářů žaluje firmu Monsanto (nyní pod německou chemičkou Bayer AG) za to, že jim glyfosátové herbicidy způsobily rakovinu, byly zveřejněny interní dokumenty společnosti Monsanto, z nichž je zřejmé, že firma ovlivňovala studie podepsané nezávislými vědci a snažila se zakrýt data prokazující škodlivé dopady glyfosátu a glyfosátových herbicidů na lidské zdraví. Aféra je známá jako „Monsanto papers“.

Nejde ale jen o karcinogenitu. Podle studie z r. 2013 glyfosát blokuje enzymy cytochromu P450 (CYP), čímž zvyšuje poškození organismů účinky zbytků jiných chemických látek obsahovaných v potravinách a environmentálních toxinů. Negativní vliv glyfosátu na člověka je zákeřný a postupně se projevuje jako zánětlivé poškození buněk v celém těle, jehož důsledkem jsou gastrointestinální poruchy, obezita, diabetes, onemocnění srdce, deprese, autismus, neplodnost, rakovina a

¹ Torreta V. et al. (2018): Critical Review of the Effects of Glyphosate Exposure to the Environment and Humans through the Food Supply Chain. Sustainability 10, 950. Dostupné na <https://www.mdpi.com/2071-1050/10/4/950;doi.org/10.3390/su10040950>

STOP Glyfosátu (ZEMĚ BEZ ROUNDUPU)

Petice za zákaz používání glyfosátu v zemědělství, městském prostředí a na všech venkovních prostranstvích a za zákaz jeho volného prodeje pod značkou Roundup a pod jakýmkoli jinými značkami, adresovaná Ministerstvům zemědělství, životního prostředí a zdravotnictví.

Alzheimerova choroba.² Účinnost glyfosátu při hubení plevelu je založena na faktu, že glyfosát blokuje tzv. šikimátovou metabolickou dráhu syntézy aromatických aminokyselin u rostlin, takže rostlina postupně hyne. Teplokrevní živočichové včetně člověka šikimátovou dráhu nemají, a proto pro ně byla předpokládána daleko nižší toxicita než pro rostliny. Glyfosát ovšem blokuje šikimátovou dráhu trilionů zdravých prospěšných bakterií lidského střevního mikrobiomu, jako jsou mj. laktobacily a bifidobakterie. Podporuje tak nárůst počtu patogenů, produkujících cytokiny, které zapříčiňují specifická onemocnění jako kardiovaskulární choroby, demenci, bipolární poruchy, schizofrenii, autismus a mnoho dalších s nimi souvisejících chorob.³

V souvislosti se zemědělským využíváním pesticidů byly v roce 2018 Hydrometeorologickým ústavem zjištěny nadlimitní koncentrace pesticidů ve více než 40 % vzorcích, přičemž pesticidy byly zjištěny ve více než polovině podzemních vod. Podle zjištění Centra pro výzkum toxických látek v prostředí bylo v 80 % měřených půd zjištěno dva a více pesticidů v nadlimitní koncentraci. Působení glyfosátu jsme tedy vystaveni všichni.

Předpokládáme, že ministerstva znají závěry výše zmiňovaných výzkumů a apelujeme na ně, aby z pozice kompetentních zástupců realizovala důrazné kroky vedoucí k nápravě současného stavu, nikoliv jen nedostatečně funkční úpravy v legislativě. Další chemizace životního prostředí je v rozporu se současnými výsledky vědy a výzkumu. Současný stav zemědělské půdy je kritický a pokud nezastavíme ihned její devastaci, nebude možné její životnost obnovit. Glyfosát je jedním z hlavních činitelů proměny původně životodárné půdy v průmyslový materiál bez mikroorganismů, hmyzu a drobných zvířat. Bylo již nespočetněkrát popsáno, jak je počet včel a jiných opylujících druhů hmyzů nepostradatelný pro vitalitu celého ekosystému. Studie dokazují, že používáním pesticidů včetně glyfosátu jsou tato společenstva dramaticky likvidována. Glyfosát je rutinně užíván k hubení porostu na veřejných prostranstvích ve městech a na vesnicích. Tam se stává snadno dostupnou nebezpečnou látkou především pro děti a volně žijící zvířata. V ČR se používá také při údržbě svršků kolejových tratí a v lesnictví a zapříčiňuje dramatický pokles populací drobné zvěře.⁴

Životní prostředí a zdraví občanů nejsou oddělené entity. Vědomá devastace a degradace životního prostředí průmyslovým způsobem hospodaření (chemizace půdy) je projevem násilí vůči všemu živému. Pro obhajobu užívání pesticidů již nestačí vágní argumenty ekonomického růstu a materiálního blahobytu občanů. Navíc, pokud jsou do ekonomických analýz poctivě zahrnuty všechny (!) položky, tedy dotační politika i vyrovnání škod přímých i následných, vychází ekonomická efektivnost jako minusová. Neobstojí ani dokola opakovaná argumentace poškozením konkurenceschopnosti našich zemědělců, protože existují efektivní způsoby hospodaření bez chemických herbicidů a pesticidů a stát by je měl podporovat a propagovat bioracionální látky a zemědělské metody šetrné k životnímu prostředí. Použití glyfosátu není levnější než podmínka a orba!

Evropský parlament ve své rezoluci z 24/10 2017 požadoval konec platnosti pro veškeré využití glyfosátu. Ačkoli Evropská komise stanovila konec povolení na rok 2022, je zcela v pravomoci členských států, a tedy i České republiky, používání glyfosátu zcela zakázat. Domníváme se, že s kompletním zákazem není důvod otálet. Je ve veřejném, a předpokládáme i ve státním zájmu, aby tak bylo učiněno neprodleně. Pokud se tak nestane neprodleně, je třeba **prioritně zakázat, ve shodě**

² Samsel A. and Seneff S. (2013): "Glyphosate's Suppression of Cytochrome P450 Enzymes and Amino Acid Biosynthesis by the Gut Microbiome: Pathways to Modern Diseases", Entropy 15, 1416-1463; doi:10.3390/e15041416. Dostupné na <https://www.mdpi.com/1099-4300/15/4/1416>.

³ D'Brant J. (2015): The Shikimate pathway, gut flora, and disease: why GMOs cause adverse health effects for humans. Dostupné na: https://d3n8a8pro7vhmx.cloudfront.net/yesmaam/pages/680/attachments/original/1466869052/GMO_Shikimate_pathway_gut_flora_and_health.pdf?1466869052

⁴ Hruška J. (2017): Zjištění koncentrací totálního herbicidu glyfosát v organismech zvířat zemědělské krajiny. Dostupné na: [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/totalni_herbicid_glyfosat/\\$FILE/OOOPK_Herbicid_glyfosat_v_organismech_20171023.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/totalni_herbicid_glyfosat/$FILE/OOOPK_Herbicid_glyfosat_v_organismech_20171023.pdf)

STOP Glyfosátu (ZEMĚ BEZ ROUNDUPU)

Petice za zákaz používání glyfosátu v zemědělství, městském prostředí a na všech venkovních prostranstvích a za zákaz jeho volného prodeje pod značkou Roundup a pod jakýmkoli jinými značkami, adresovaná Ministerstvům zemědělství, životního prostředí a zdravotnictví.

s rezolucí EP, „domácí použití“ této látky, to jest volný prodej a použití nepoučenými osobami bez dalších odkladů. Také je nutno zakázat použití v rámci městských aglomerací a jejich bezprostředním okolí, se zvláštním důrazem na parky, hřiště, chodníky, prostory škol a podobně.

Tímto také apelujeme na důsledný přechod na půdoochranné technologie DZES (Standardy Dobrého zemědělského a environmentálního stavu) jak jsou definovány v nařízení vlády č. 309/2014 Sb, pod které spadají mimo jiné ochrana podzemních vod před znečištěním, zachování úrovně organických složek půdy a šetrné způsoby zadržování vody v krajině a s tím spojené zabraňování erozi.

Vyzýváme tedy Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí a Ministerstvo zdravotnictví, aby jednala v součinnosti vedoucí k neodkladnému zákazu používání přípravků na bázi glyfosátu, jež negativně a agresivně zasahují do sféry zdraví veřejnosti a životního prostředí, a aby naopak společně přikročila k rozvoji zemědělských a potravinových systémů naplňujících zodpovědné, environmentálně a společensky šetrné ekologické modely. Odmítáme rovněž kompenzaci glyfosátu užíváním jiných typů nebezpečných pesticidů a látek na bázi organofosfátů.

Odkládání zákazu používání glyfosátu je ve své podstatě státními orgány povolené a podporované vědomé otravování našeho životního prostředí a všech jeho obyvatel. **Proto žádáme všechna oslovená ministerstva, aby zahájila společný postup, přehodnotila návrhy na pouhé omezení užívání glyfosátu a postarala se o jeho úplný zákaz.**

28. května 2019

Petiční výbor ve složení:

MgA. Anna Litvanová Hulačová, Klučov 58, 282 01

Mgr. Lenka Vítková, Ph.D., Ve svahu 531/1, 147 00 Praha 4

Mgr. Edith Jeřábková, U podchodu 3, 162 00 Praha 6

BcA. Zuzana Blochová, Ppkl. Sochora 7, 170 00 Praha 7

MgA. Adéla Korbičková, Chvojenecká 585, 190 17 Praha 9

Ing. Milada Chalupová, Pod hůrkou 108, 252 10 Černolice

MgA. et. MgA. Barbora Kleinhamplová, Šternberkova 7, 170 00 Praha 7

MgA. Eva Kořátková Ph.D., Dražického náměstí 8, 118 00 Praha 1

Mgr. Kateřina Kořínková Sobotková, Terronská 896/52, 160 00 Praha 6

BcA. Kristýna Bartošová, Jemelkova 60, 625 00 Brno

Zástupce petičního výboru: Mgr. Edith Jeřábková, U podchodu 3, 162 00 Praha 6

Tisková mluvčí: Mgr. Kateřina Kořínková Sobotková, Terronská 896/52, 160 00 Praha 6

Kampaň je organizována v rámci programu [Institutu úzkosti](#) pod záštitou spolku [Are I are-events.org](#). [Institut úzkosti](#) vytváří prostor pro výzkum úzkosti, která se šíří napříč společnostmi a projevuje se nespavostí, stresem, odcizením, ztrátou empatie, nerovnostmi a násilím. Institut chce úzkost komunikovat a obracet ji v sílu schopnou se radikalizovat a vynutit si strukturální změny v dosavadním řádu věcí.

